

**Fakulta výtvarných umění Vysokého učení technického v Brně
akademický rok 2014/2015**

**Vysokoškolská kvalifikační práce - magistři (diplomová práce)
posudek oponenta**

**Jméno a příjmení studenta, vč. titulů: BcA. Jiří Staněk
Název práce: Nebezpečná metoda 19**

Slovní hodnocení:

Diplomová práce Jiřího Staňky *Nebezpečná metoda 19* je záměrnou transkripcí mnoha významových rovin. Především ho fascinuje svět nevědomých forem a významů, které souvisí s hledáním smyslu, jenž je ukrytý v lidské mysli, a pro jehož zjevování člověk dodnes hledá adekvátní metodu. Je zřejmé, že Jiří Staněk se obrací k Freudově teorii psychoanalýzy lidského nevědomí. Zajímá se vztahem prožitku v realitě a snaží se pochopit iluzi této reality, jež nám přináší sny, které symbolizují danou skutečnost. Autor toho dociluje svým bedlivým pozorováním spojitosti mezi světem zjevným a světem nezjevným tzv. čekajícím na vyjevení podvědomých forem. V tomto hledisku je práce Jiřího Staňky aktuálním teritoriem, které řeší bytostnou snahu pochopit a ukázat nečekané, nedefinovatelné či dokonce nemožné struktury. Unáší ho vize a představy, které se na první pohled zdají být obrazem sama sebe, jakousi snahou po autoreferenčním hledání vlastního já. Záměr to však není, bylo by to příliš jednoduché. Tím, čím jeho práce vyniká, je vědomá nadstavba přisvojované reality, která se přetavuje do celistvé, strukturalizované umělecké formy, která nabízí vztahové a kontextualizované významy v uměleckém díle. V jeho případě jde o vytvoření a komentář prostředí (enviromentu), který obsahuje fotografické médium jako narativní složku díla, jež je transformována do grafických podob, kreseb reálných prostorů Freudova bytu na Berggasse 19 ve Vídni. Zde je patrný odkaz, že číselné označení názvu práce není náhodné. Jiří Staněk tvoří určité neracionální, konstitutivní formotvorné významy, které pomocí jazyka, číselných hodnot dokládá opodstatnění zvoleného tématu. Tato iracionalita odkazuje k typologii nevědomých forem lidského bytí. Staněk se ve svém bohatém formálním zpracování (inspirace origami, geometrické reliéfní struktury, zrcadlové obrácení námětu, levá a pravá funkce obrazu odkazuje k levé a pravé funkci lidských hemisfér atd.) snaží dosáhnout výkladu a rovnováhy mezi vědomým - tedy určujícím a nevědomým - tedy tušeným.

Z uměleckého hlediska je Staňkova práce zajímavým a bohatě formalizovaným uměleckým dílem, a to především z hlediska použitých médií, hledáním jejich hranic a následné významové transformace. Setkáváme se zde s klasickým linorytem, kresbou, transformací kresby a linorytu do fotografického média, následnou transformací do podoby tisku, či vytváření knihy, která je nositelem všech těchto formálních postupů.

V tuto chvíli neznám přesný rozměr instalace diplomové práce, její ukotvení v prostoru, čímž je pro mě ztěžující popsat jeho metodu, ale věřím v přesnou a citlivou reprezentaci výše popsaných Staňkových postupů. To, co mě zaujalo na práci Jiřího Staňky je snaha po uskutečnění celistvosti, vytvořením „absolutního

enviromentálního prostředí“. Mohli bychom říct, že touto celistvou strukturou napodobuje bezbřehost a nespoutanost lidského nevědomí. V jeho případě jde o vhled, jakýsi druh hledí, tedy hledající a v důsledku odkrývající různorodé formy.

Na práci Jiřího Staňka si cením obrovského zanícení pro formální i tematické zpracování celé diplomové práce. V tomto kontextu nenacházím mnoho výtek, snad jen jakási romantičnost a přílišná melancholie, která provází jeho chápání uměleckého díla. To je spíše otázkou autorova naturelu. Možná přílišná snaha po alegorickém a symbolickém lpění je příliš určující doménou práce. Odkazuje tedy více k ikonickému, metafyzickému a neuchopitelnému.

Otázky k rozpravě:

Zabýval jste se především výkladem snů S. Freuda, zajímalo by mě, jestli znáte texty C. G. Junga a důsledky jeho učení tzv. archetypických forem? Ve vašem textu jsem zmínku o tomto autorovi nenalezl. Freud byl posedlý výkladem lidských regresí pomocí odhalování lidského libida, utvářejícího se v raném dětství. Jaký význam přisuzujete této metodě?

Závěrečné hodnocení:

Práci Jiřího Staňka považuji za zajímavý příspěvek v současném uměleckém diskurzu. Doporučuji diplomovou práci k obhajobě.

Návrh klasifikace:

Navrhuji udělit známku 1 – výborně.

Posudek vypracoval(a): doc. MgA. František Kowolowski

Datum: 11. 5. 2015

Podpis: